

ERRATA

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

Provincias: Un trimestre . . 0'75 pes.
Extranjero: Un año . . . 6'00

— Pago por anticipado —

Correspondencia y Administración
Luna, 27.—SÓLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales

Sobre s'escandol

ACLARACIONES Y ALTRES HERBES

Es nostro número darré fôu un éxit gros, degut a lo molt qu'agrada s'informació o article de fondo referent a s'escandol de diumenje an motiu de sa festa esboldragada pes mateixos organizados. Acabarem sa tirada. Molts que volían comprá EN XERRIM sa quedaren en ses ganas. A noltros mos sap més gréu qu'a ells y agraim es favó qu'es públic mos ha dispensat, con també agraim ses moltes felicitacions rebudas per nostro article de fondo.

Pero lo que sutseyex: que may heu fa un a gust de tots. Hey há qui mos ha trobat faltas a sa veritat y hasta ha volgut rectificá part de sa nostra informació. Mos referim a sa rectificació qu'es mateix dissapte fé publicá es Batle. ¡Jesús y que en va fé de via!; lo mateix que si l'encalsasen. Señó Batle: no hey ha tant per tant; més calma y no tengui pó que sa repatesqui s'escandol.

Después de s'informació deyem que lo espressat heu haviem recohit des públic y si en res faltavem a sa veritat estavem dispots a rectificá. Are mirem si hey ha cas, y mos dispensi el señó Batle.

El señó Batle preten rectificá es nostro relato en sa part referent a s'intervención qu'en s'asunto atribuirem a D. Jeróni, y diu el señó Batle que está segú, segurísim que D. Jeróni condena vivament y deplora lo sutseit, tant com éll, (ja'l mos comanareu molt en tornar-lo veure) y té d'aixó provas *febacientes*.

Que D. Jeróni no prengué part an s'escandol de diumenje vespre, heu sabem sèrt, pues en so tren des capvespre vérem que s'en aná a Palma y no vengué fins es día siguent. Y es raro que s'en anás, an sa gran festa qu'havían organizada aquí bastans d'amics seus polítics. Ben mirat es un despreci. ¡Quina llástima que no fos aquí y ara no heuría de deplorá ni condemná lo sutseit!

Aixó de ses provas *febacientes* es, per noltros, com un jeroglific;

no li veim es cap ni sa coua. De públic sa diu que dimars dematí D. Jeróni fé una visita... de compliment, com diriem un acte de desagravi, a D. Miquel Ripoll, o sia es Batle y sens dupta an aquella visita D. Jeróni degué condená y deplorá s'escandol y ets siulos, insults y es temporal que havia suírit el señó Ripoll. Aixó deuen essè sas provas que té es nostro Batle. Y també poren essè compliments, paraulas, etc., etc. Com el señó Ripoll pentura estava algo trastornat o malhumorat encare, en aquets casos, una visita de cumpliment, un petit acte de desagravi, unas paraulas de consolalegran y son un balsam que fá desminuí sas penas. Si pel señó Batle aixó son provas, per noltros no heu son. Si en té d'altre casta, o de majó calibre que les tregue, si vol, y mos convenserem; si no, estam a lo mateix.

¿Sap ningú que D. Jeróni haje amonestat o représ an es seus correligionaris que prengueren part an sos sucesos? ¿Sap ningú que D. Jeróni haje amonestat o censurat sa conducta y falta de compañerisme de varios concejals mauristas, que estaven apoltronats mentres es Batle agontava es temporal y corria es perill que va corre? ¿Sap ningú que don Jeróni haje amonestat o censurat an es seus correligionaris que estaven ben assegurats an es «Centro Maurista» y cuant es Batle passave per allá devant, seguit de més de dosentas personas que li insultavan y cridavan, se quedaren ben tranquils y no s'aixecaren a defensá an es seu correligionari señó Ripoll, Batle de Sólle? Per aquí han de vení ses provas.

Y ara feimmos un poc enera y aclariguem algo d'antes de produirse s'escandol. Días antes eran moltes ses personas que deyen qu'es Batle estava venut an es fornalutxencs; qu'es Batle, per complaure an aquets, havia retirat es permís donat per sa festa; pero que D. Jeróni l'havía autorizada; que si es Batle no volía ball don Jeróni faría de que sen fés. (Si ses parets d'es Centro Maurista parlasen tal volta se podrían sentí cosas divertidas). Moltes cosas parescudas deya sa gent y no

mos cap dupte qu'ets individuos de sa Comissió de sa festa y alguns socios no son estrañys an aquestas bravatas. Y el senyó Batle, tranquil, imparcial, y en so có demunt sa má, ¿mos negará que no'n sabés res de tot aixó?

Es vespre d'es diumenje, cuant ja havia comensat es renou, el senyó Batle va cridá sa Comissió de sa festa, y an es salón de sa Casa de la Vila ¿qué passá? ¿Quina cordura, quin respecte, quins modals emplearen alguns individuos de sa Comissió? Poren dirhó varios concejals y altres sollerics qu'estaven presents. ¿D'ahont venía s'envelentonament d'alguns de sa Comissió que no tengueren a sa primera autoritat d'es poble es respecte debut? Y pareix qu'es qui més s'axillaven eran es correligionaris d'es Batle. Segons noticis ben certas també va acudi a sa Casa de la Vila un fiy de D. Jeróni a *suplicá* an es Batle que deixás fé ball. Es un dato *febaciente*.

Y ara mos vé bé fé una rectificació, yes que cuant en *Pere Murero* s'encará en so Batle, dalt sa Casa de la Vila, en lloc de pronuncí sas paraulas que li atribuirem cuant férem es relato des sucesos, pareix que li digué:—Si no mos deixau fé ball, passarán cosas grossas.—Que consti.

Anem ara més envant. Fá alguns días un concejal maurista que viu pes Sellé, va esplicá s'origen de lo sutseit, diguent:—Tot lo passat es perque es Batle s'ha fét algo amic d'en Miquel *Pallicé*. ¡Bravo, molt bé! ¡Vaja un altre dato! Aixó es una advertencia a l'amon Pere Juan *Gayesc* y s'apoteosis des dos banquetes que fa poc temps se feren a *Ca'n Paloni*. Si an aquets banquetes haguessin convidat a D. Jeróni y li haguesin oferit sa presidenci y li haguesin permés impedí s'assistenci de alguns convidats, tal volta no hagués sotseit lo de s'altre diumenje.

No volem acabá sense repetí an el señó Batle que mos dispensi si li hem repicat ets ais y hem esmenussat y comentat sa seua rec-

tificació. Estavem obligats a ferho. Pero si li volem doná un aplauso persá conducta qu'observá s'altre diumenje, durant es sucesos, y desitjam y esperam porerlò a plaudí amb altres ocasions que no sigan parescudas. Obri independétement, an conscienci, sense parts ni cuarts, sense sutjeció a cap cacique y no li regatetjarem sas alabansas.

Ni a Cara-Ancha...

Poc después de sa proclamació d'Alfons XII en 1875, arribave a París, procedent de Viena y Berlin, ahont s'endiablat Bismark l'havía nombrat Coronel d'un Regiment d'Ulanos y regalat tres uniformes, de gala, mitje gala y ordinari, aquell mal membra humana, va coneixa qu'es flac des nostro Rey era *pintarlé* y per darli gust l'invitá a assistí a una revista de tropes, y dit y fet vestint un flamant traje de Coronel d'Ulanos, fent fé caragols an es cavall que montava devant sas demés prusianes, contribuí concient o inconcient an es plans d'aquell Canciller de Ferro.

Com comprendreu aixó era gratá aposta a sa llega que sa guerra de 1870 havia uberta a la Franse, y noticiosos es parisians de sas «cocoterias» d'aquells dos homos, se disposaren a rebre es nostro Rey com se mereixia.

Apenes obríren sas portas de s'Estació y aparesqueran el Rey y es President de sa República Francesa, Mr. Grevy, dins un *loungeau*, caigué una espessa arruixada de siulets, fueras y altres herbas que no'l deixaren en tota sa carrera que va recorre s'escolta fins a s'Embaixada Espanyola y vice-versa a s'«Elisee». Sa bronca v'assé fenomenal. L'ondemá el saludaren en molt de respecta.

Cuant nostro ben espanyol Rey Alfons XII quedá totsol a dins s'embaixada, acompanyat de s'Embaixadó Duque de Fernan-Núñez que dret, quiet, mut y envergoñit esperava un segon xubasco, se li encará el Rey, y li diu:

—Querido Duque: Ni a Cara-Ancha le dieron nunca otra parecida.

Después de coranta tres añys sa frase s'ha repetida, encara qu'un poc desfressada.

Sabem de bona font que cuant es mauro-geronistas deixaren de cridá, bramá y alborotá, a devora es Corte de Guardia Civil, que per devés allá hey havían pres refuji es batle y acompenyants, cuant es silenci va está fet, aquest s'encara an en Madó y li diu:

—Madó: A cap batle ni han dada cap com aquesta.

Y en Madó que pensave en coses mes graves respongué:

—Qu'és mes fácil de fé tirar pe sa finestra un batle de carn y os o es retrato del Rey Alfonso XIII (q. D. g.)?

UN XERRIMÓS

De sa Regió

DE MANACÓ

SA FUNCIO D'EN XARLOT, LLAPISERA Y SUS BOTONES

Diumenje dia 14 des present mes, se dona sa funció que citam. Representá com a directó d'aquest mollit en Francesc Olivé (a) Mitja Bota, lo cual v'assé enganá llastimosament es públic. Sa comensá en dues tocadés de música de sa bande que dirigeix mestre Lluís, que son uns músics molt vagos y fantarións. Luego una mala cupletista cantá quatre cansóns, qu'encare que fossin molt antigas, es músics no las seguían. ¡Quina honra pe sa música de Manacó!

Lo tercé v'assé un terceto de una guitarra un balladó y un cantadó, però ignoram si es cantadó no havia sopat y sen reye des públic, lo cert es que sa policia los fé callá.

Per remató surt es bou, o milló dit, una vaqueta magre que cuant ve que nos poria escapá, pega fua ferint en Xarlot. Después la tiraren en terra y li clavaren sas bandarillas y perque s'afuás l'agafaren pe sa coe y correguent li sortiren al encuentro y a la fi en quatre o cinc sabradas el mataren.

Ara convé notificá an es lectós que, d'ets empresaris des local, ja ni havia que no estaven conformes que en Mitje Bota fes tal porcada, assent així que quedan nets des desbarajuste, però suplicam an en Mitje Bota que no torni posarse en cosas d'aquestas perque si aquesta vegadr no li han omplít sa care de merde, un altre pic l'hey ompliran. Val mes que pagui lo que deu y que no sigui tan calavera perque ja fa oy per tot y crec que lo milló que pot fé es foji de Manacó ja que el coneixen.

També suplicam an ets empresaris principalment an senyós Morey, Bonnin, Mas y Amé, que mirin amb qui se posen. De lo contrari perdrán sa fama y es perjudici será seu y jo podré dí qu'enganan llastimosament es públic.

DE BUNYOLA

A SAS JOVES

Moltet amables lectós y lectoras estimadas tant sols en quatre plomadas comens per saludarvos. Som uns cuants joves sens pañy que no festetjám ni en Deu y diumenje es San Mateu sa festa única de sañy y sercam una atloteta a tot lo cual publicam per si hey ha una joveneta de sas que noltros sercam, encara que d'añys en tenga uns cincuenta a lo mes poc que sense pegá cap toc a festetjá amb noltros venga. Es condició imprescindible perque noltros l'acceptem que qui es ellá no ignorem y sia fredina infalible. Si es que des quici vos treu s'idea des festetjá, vos teniu qu'aná a puntá cap a can Tomeuet Reu. El cual tendrá disponibles

en tota s'oposició una bona colecció de varios joves terribles. En Miquel Bois y en Puñit y el Rey Gori de Biniali qu'en ballá com que s'acali y sa xupa es dit petit. En Credo y es Bolletins y en Mníeca muñequete que no val una tresete cuant dona mamá an es nins. En Paco y en Jaume Pussa un farré y un cimenté que des primé an es derré s'assembleu a tropa Russe. En Jaume Francés hey ha aquell que pareix en Xancas y se lleva sas recrancas cuant se presenta a cag....

En Tapete y Tomi Sec y en Jaume Loco també aquell qu'és tan mentidé que de cap paraule el crec, y En Terés que jo no toc pues sempre te-bosse uberta pero estauí ben alerta que no paga may pen lloc. Es qui aquí está retretat no festetja y serque atlota y tots tenen s'ideota, de o bé una jove...o un bon gat. Menjarem caramelots pero s'ha de fé constá que sa qui els ha de pagá tenan d'assé ellas pues já no tenim tres sentimots. Y si vos agrada es frit a sercá novio s'ha dit.

UN DEVERTIT

D'ESPORLAS

S'exit alcansat pe sa nostra pelicula ha estat mes gros que sa fábrica de cartó majó d'Esporlas.

Na Suro ha tengut mes de tres atacs de nir vis seguits, y en Ratoli está a punt de tornarsen a l'Havana mentres qu'en Velura serca la ventura, arrisca la ventura y diu la buena-ventura.

Des Francés no podem dí més qu'és a France, y menje costellas fritas en tomátiga per espessarsé sa rabi.

Y si es frit vos ha gradat tirau lo sobre el terrat.

Y sinó menjzulovó

ES PELICULÉ

DE LLUCHMAJÓ

Un dia de la setmana passada vaitx aná a Ciutat; per no faltá a sa veritat he de fé constá que vertaderament no record si v'assé es dimecres o si es dijous, es dia des tal vietja, pero, pes cas que mos ocupa, crec, benevolguts lectós, vos donará igual carn que peix.

Sa cuestió v'assé qu'arribat a Palma devall d'és-tren, surt de s'estació y ja li som estret a pas llarc, tot dret y cap avall pes carré d'ets Oms, hasta desembocá a la Rambla per dirijirmé paseitx avall cap a una casa que per circunstáncis perillosas nos pot anomená.

Però vataquí qu'inesperadament y sense ferné contes hem depará sa casualidat, s'ocasió de donermé a coneixe es simpátic amic D. Juan March (a) Verga, y precisament a un moment deplorable per part des millonari egoista.

Y v'assé: Cuant vaitx arribá a la Rambla afin un ramoli de gent a sa Plasseta de Sta. Magdalena, devant l'Iglesia des mateix nom, enrevoltat d'atlots que reyan y botaven com a pilotes contents de presència s'espectacle que a mi me vá deixá mort en sec.

¡Vaje una pelicula cómica! Qui dirieu que me vaitx trobá a dins aquell torbelli

humá? Allá es mitx d'aquell rotlo de gent hey havia es conegut y respetable metje Ferrando que me tenia en Verga agafat pe sa pitere de sa camiz y l'estrujave cuantre sa paret, an es temps que li deye: —«A mi no me has de dí que som un estafadó perque t'agafaré pes coll y será com que matá una gallina. So bruto. Indecent. No't mat no sé perque; y cuidado ¿eh? perque hem pagues lo [qu'hem deus o de lo contrari otro gallo cantará.» En Verga mes blau que sa paret callave y a sa ribade d'un municipal s'esperjiren ets atlots cantant en veu alta. «Dexauló... dexauló—qu'és en Verga» y en Ferrando....

K D T

(Acabaré)

DE PALMA

(Conclusió)

A NEN BRUTICIES

A sa teva desacreditada persona ja fa estona que la tenc p'enterra, y encare que seuvatje li pas per demunt sas vegadas que vuy y en sos instins que te califican no tens mes qu'atendreté a lo qu'et deya amb un article d'EN XERRIM, que te tractave de niño,

Encara qu'hem sigas un estorbo un altre dia ja hem cuidaré de darté sa late qu'et tens ben guanyada si es que no hagués desaperescut pes torrent de sas invasions.

Y a mes aixi saps es motius que m'han induit a posarté a demunt es nostro periodico y si t'ompare te s'atreviment de dí qu'estat jó qu'he comensat per insultarté ja li ferás recordá d'aquell pic qu'estava ocupant es meus servicis y vaitx resultá essé victima de sa teve cafre y ordinari llengo. Y per acabá no te tenc mes que dí pobre errat de contes que si es que vulguis torna teni un altre entrevista ja heu dirás pues de lo molt qu'hem quedá en cartera y altres detalls mes qu'he adquirít durant aquest periodo en puc fé de tú un'estampa al natural.

Per avuy prou.

PITO

DE MANCÓ

Apoc apoc va menciabam sa caló y comensan a vorersé sintomas otoñals. Ja era hora. Enguany, s'estiu ha estat tan calent, que, a forsa de suá, hem arribat a quedá en sa pell tan seca com a cuiró de tambó. A un amic nostro, per certes parts del cos, l'ha deixat tan clapat, que s'assembla a alguns melons qu'hem vist vendre a sa plassa, y prou maldecap qu'en te ell per pó de no poré torná a s'estat primitiu, y, com qu'en casa l'hey donen, y aixó no deixa d'essé una tara, tem que li fasse perda es partit.

Y de sa gargamella no'n parlem; desde que li hem suprimít s'oli ha quedat tan axuta com a corriola de pou que gisca per falta de grassa. Així es que, diumenja passat se va inaugurar sa matansa de porcs y va teni un gran éxit. Es primés botifarrons qu'és posaren a sa venta, que pareixien coas de rata, foren venuts instantaneament. S'hi tirá un estol de jovenetes que cada una va comprá es seu y amb un tancá y obrí d'uyes feren net; y se-gons noticis algunes d'aquestes s'han atracat tant de botifarró que sa panxada los durará estone. Ja s'ho porien pensá: d'aquestes golosines no s'en pot abusá, perque ses consecuencias solen essé fatals. Noltros en coneixém una, que, per pó, el prenia en contegotes y a pesá d'aixó encara se li va indigestá y después de molt de temps de patí li costará pena desfersen.

NEY-NEY

XERRIMADES

May an aquest mon hem de podé teni sas cosas així com Deu vol.

Después de havé acordat s'Ajuntament per unanimidad tomá sa pescateria, ara surten sas pescadoras en que no volen que la tomin.

Lo qu'és estat causa que, después de lo acordat, se presentás a s'Ajuntament una proposició consistent en que no sa tomás sa pescateria; proposició que per medít de votació quedá vuit dias a demunt sa taula.

Y a lo que se veu, hey ha entablada una lutxa, que no's romana, entre pescadós y Ajuntament, y vá a qui mes pot.

¿Qui comanda a ca'l Ribot, l'amo o s'atlot?

Si sas pescadoras guanyen, mos veurem an es cas d'imitá es palmesanos en sa porta de Santa Margalida de Ciutat.

Ara es desarrollo de ses forsas, mos durán ets aconteixaments. Y una de dues; o no quedará pescateria o no quedará res de s'Ajuntament.

En Lluís de sa barberia La Sollarense mos suplica que fassem en nom seu, sas sigüents preguntas an es restants mestres de sas barberias de Sólle:

«¿Podría sebre per quina cause es que sempre me teniu entre seya y uy? ¿Es que perventura vos faitx nosa?

Si es que siga així vos suplic m'ho digueu y s'aná a un tracto es lo de menos. Jo estic dispost aná a viure an es Puixt Majó sense durmen sa Barberia, a condició que me passeu una cantitat diari, que concertarem en cloure es tracto.

Perque en secret, vos vuy dí, que ja me teniu ple fins a sa coronilla. Y entre poc y masse sa mesura passe.

Y tant vá sa jerra a sa font que a la fi sa romp».

A Sólle hey ha una modista que s'ha passat pes cap es fé mal de cap a Deu y sa mara.

A mes du per curs es mermulá a tothóm.

Sa jove no sigueu blede y si no vuleu plorá aturavóvs de cantá y mermulá a sa jent frede.

Senyó directó: An es darré número d'aquest periodico y a s'article de fondo vaitx lletji que s'Alcalde s'havia negat a doná permis per fé es ball a demunt s'abovedat des torrent a causa de que es tramosen eran fet de tres semanas un, de dos un'altre y un daquells dias, y tenia pó a un desrumbament.

Tot aixó era fácil a causa de que s'abovedat des torrent era fet en ciment de D. Jeroni, però si en lloc de feró en material d'aquest senyó, heu haguessen construit amb ciment de Ca's Boté hey, haguessen pogut ballá a sas vinticuatra horas d'acabat.

Valgue sa advertenci.

UN ACLARADÓ

CARTERAS, PETACAS CIGARRERAS

Se ha recibido un nuevo extenso y variado surtido, en la Tipografía Moderna, calle de la Luna, 27.—SOLLER.

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud